

Cultuurpelgrims op het pad van de Sultan

Ondernemer en journalist Sedat Çakir zocht na zijn pelgrims-tocht naar Compostela een nieuw doel en ontdekte zo het oude pad van Sultan Suleyman. Hij richtte in Nederland de Stichting 'Sultan's Trail – A European Cultural Route' op die actief is op vele terreinen: het opzetten van promotie-activiteiten, het verrichten van (historisch) onderzoek, het ondersteunen van lokale netwerken en verenigingen en het markeren van de route samen met groepen wandelaars en historici.
www.sultanstrail.nl

Foto Giovanni Cordoni

Sinds enkele jaren kan je op 'markeerreis' naar de Balkan. In groep wandel je een stuk van de historische route die het Ottomaanse leger van Sultan Suleyman in 1529 aflegde tussen Istanbul en Wenen, en onderweg breng je markeringen aan. Op de Fiets en Wandelbeurs hadden we een gesprek met de initiatiefnemer van dit veelzijdige project, Sedat Çakir.

→ Interview Peter Cristiaensen Foto's Giovanni Cordoni en Sedat Çakir

Verkenning van de Bulgaarse bergroute.

Hoe begint iemand aan zo'n ambitieus wandelproject als het Sultanspad?

Een echte wandelaar was ik niet, tot ik een artikel las over de camino en het plan opvatte om naar Compostela te stappen. In 2007 is het er uiteindelijk van gekomen. Die pelgrimstocht was mijn eerste langeafstandstocht en dat was er aan te zien. Mijn eten bungelde de hele tijd aan mijn veel te kleine rugzak. Maar ik had heel weinig last van zere voeten, raakte gefascineerd door de ontmoetingen met andere pelgrims en ontdekte het fantastische gevoel van vrijheid en spirituele diepgang dat zo'n tocht je geeft. Nog tijdens het stappen is het idee gegroeid om iets vergelijkbaars te doen richting Turkije, het land van mijn ouders. Met de hulp van mijn jeugd-vriend Mohamed El-Fers is dat idee stap voor stap concreter geworden.

Net zoals de camino kozen jullie een pad met diepe historische wortels?

Het Sultanspad is inderdaad één van de vele vergeten wegen die een grote impact gehad hebben op de Europese geschiedenis. Het pad loopt deels parallel en deels gelijk met een nog veel oudere weg, de Via Militaris van de Romeinen. Die werd aangelegd in de 1ste eeuw en verbond Singidunum (het huidige Belgrado) met Byzantium, de stad die twee eeuwen later herdoopt werd tot Constantinopel en nog veel

later tot Istanbul. Constantinopel was de hoofdstad van het Oost-Romeinse Rijk tot de Ottomaanse Turken de stad veroverden in 1453. In 1529 trok Sultan Süleyman met zijn leger een eerste keer op veldtocht naar Wenen, in 1532 een tweede keer. Telkens strandde zijn poging vlak voor de Oostenrijkse hoofdstad. De route die het leger van de Sultan volgde, is gedocumenteerd in administratieboeken en door Oostenrijkse historici uit het Oud-Ottomaans vertaald naar het Duits.

Dat 'pad van de Sultan' ben je in 2009 begonnen wandelen?

Meer zelfs, ik ben vanuit mijn huis in Nederland vertrokken. 107 dagen later stond ik in Istanbul. Een aantal pelgrimsvrienden uit 2007 liepen stukjes mee. We hebben veel lol gehad en veel interessante mensen ontmoet, maar een mooie wandeltocht was het niet. Het Ottomaanse leger marcheerde vanzelfsprekend door dalen en langs rivieren, waar nu drukke wegen liggen. Ons meest verrassende moment beleefden we in Servië. We dachten dat de route compleet vergeten was, tot Servische vissers ons doodleuk vertelden "dat het Sultan's Trail achter hun huizen doorliep". Het begrip leefde dus op een aantal plaatsen nog voort. Niet in Turkije, maar ook dat heeft een historische verklaring: na de Ottomaanse nederlaag in

Op weg naar Istanbul (foto's Giovanni Cordoni).

“Twee jaar geleden stuurde iemand uit mijn vriendenkring de website van het Sultan's Trail door met de boodschap dat zo'n markeerreis echt iets voor mij zou zijn. En dat bleek helemaal waar!” Aan het woord is de Belgische Annemie Demuyck. In 2013 trok ze mee naar Hongarije, samen met Sedat en vijf andere Nederlanders. “We stapten van Esztergom via Budapest naar Mohacs. Sedat had op voorhand een route uitgewerkt op zijn gps, deels via bestaande wandelroutes. Gedurende een aantal dagen kregen we gezelschap van een lokale gids. Stukken waarvan we zeker waren dat ze goed zaten hebben we gemarkeerd. Het werd een prachtige tocht

door een bosrijk gebied en we kregen ook de tijd om per fiets Budapest te verkennen. In de kleine dorpen was de bevolking heel geïnteresseerd in wat we kwamen doen.”

De ervaring was zo positief dat Annemie ook in 2014 meeging, ditmaal naar Bulgarije. “Onze eerste dag was een tocht met hindernissen: een brug over een riviertje was weg en we misten een afslag. Zo zaten we meteen in de spirit van het Sultan's Trail... De tocht was zwaarder en we moesten veel meer onze weg zoeken. Maar lokale mensen waren zeer behulpzaam en liepen geregeld een paar uur mee om het pad te tonen. En omdat er nauwelijks cafés zijn werden we bij hen thuis uitgenodigd. Niets dan positieve herinneringen, en dus stap ik dit jaar mee van Edirne naar Istanbul.”

www.sultanstrail-expedition.com

WOI vonden in het 'Europese' stuk van Turkije massale volksverhuizingen plaats.

Nadien heb je een stichting opgericht?

We hebben ons inderdaad vastgebeten in het project en zijn met een aantal vrijwilligers aan de slag gegaan. In de eerste plaats om geschikte alternatieven te vinden voor drukke wegen. Het huidige pad is dus niet exact het militaire traject van toen, maar loopt wel langs alle belangrijke historische plaatsen. De route doorkruist acht landen: Oostenrijk, Slowakije, Hongarije, Kroatië, Servië, Bulgarije, Griekenland en Turkije. Intussen werken we ook aan een variant door de Roemeense Karpaten. Elk jaar maken we met vrijwilligers een aantal tochten, waarbij we ook markeren. Rood-wit-rood in Oostenrijk, wit-rood-wit in de Balkan en wit-rood in Turkije. Met als extra element onze eigen turquoise pijl.

Wandelen is niet jullie enige doel?

Klopt. Vele mensen binnen onze Stichting zijn pelgrims die Compostela al één of meerdere keren bereikten. Zij zoeken een nieuwe uitdaging, maar met dezelfde spirit. De Balkan leent zich daar uitstekend toe: veel verschillende landen en culturen, drie godsdiensten – katholieken, orthodoxe christenen en moslims – en een ongelooflijk woelige maar boeiende geschiedenis. In die zin noemen wij onszelf graag 'cultuurpelgrims', mensen die op zoek gaan naar interculturele ontmoetingen met de intensiteit van een pelgrim. Een aantal van die landen zijn inmiddels opgenomen

Markeerreis in Bulgarije.

binnen de Europese Unie, maar de kloof blijft groot. Letterlijk en figuurlijk zien wij onszelf als een soort ‘voorlopers’.

Hoe reageert de lokale bevolking?

Heel geboeid. In het ene land wat meer dan het andere natuurlijk. Als wandelaar door-kruisen we vooral het platteland. Net zoals in delen van West-Europa is daar een leegloop aan de gang, met spookdorpen tot gevolg. Wij kunnen die leegloop natuurlijk niet stoppen, maar we kunnen soms wel hoop creëren, net zoals de camino dat gedaan heeft met Noord-Spaanse dorpen. En dan hebben we het niet alleen over het Bulgaarse binnenland, maar bijvoorbeeld ook over het Oostenrijkse Burgenland. Sommige dorpen hebben nu al op hun Wikipediapagina toegevoegd dat het Sultan's trail op hun grondgebied loopt.

Heb je het gevoel dat je wel degelijk iets in beweging zet?

Zeker. Als je met een drumband Istanbul ingehaald wordt door de burgemeester in hoogsteigen persoon, dan betekent dat iets. Maar ook onderweg bouwen we banden op met lokale mensen en verenigingen. Daarnaast hebben we een heel actieve ‘kaartgroep’ die met openstreetmap aan de slag gegaan is. Deze open source-kaart was voor Oostenrijk goed uitgewerkt, maar voor Turkije nog zo goed als leeg. Ons werk komt dus ten goede aan iedereen, ook fietsers.

Stel dat ik het Sultanspad zou willen wandelen, hoe helpen jullie mij op weg?

Behalve het markeren zijn we ook volop bezig met het beschrijven van de routes. Voor het Turkse gedeelte bestaat een gids in het Nederlands, Duits en Turks. Oostenrijk, Kroatië en Slowakije zijn bijna klaar, maar we missen de fondsen om te drukken. Een pdf kan je wel krijgen. Bovendien hebben we van alle trajecten gpx-tracks. Daarnaast hebben we een

‘paspoort’ ontwikkeld, naar analogie met het stempelboekje van de pelgrims. Daarin staat het project uitgelegd in alle talen van de route. Dat is niet alleen nuttig, het opent ook deuren. Wie Istanbul bereikt, krijgt een diploma. Maar je kan natuurlijk ook gewoon meegaan op één van onze talrijke ‘markeerreizen’. Het project groeit elke dag en het is ongelooflijk plezierig en verrijkend.

De keuze van Sedat

1. De Bulgaarse bergroute

Als alternatief voor het traject van Sofia naar Edirne door het laagland hebben we een bergroute uitgewerkt via Rila en de Rodopi-bergen. Het is een prachtige streek, heel verlaten, met oude kloosters en een Turks-Bulgaarse culturele versmelting. Voor mij is de regio speciaal, omdat mijn ouders vandaar afkomstig zijn.

2. Vojvodina

Vandaag is dit overwegend vlakke gebied – een prachtig vogelbroedgebied! – het noordelijkste gedeelte van Servië, maar de regio heeft ook een Habsburgse geschiedenis. Voor 1914 was alles hier nog gericht op Wenen. Onderweg heb ik ooit een muntje opgeraapt waarop Keizerin Maria-Theresia

stond. De mensen zijn enorm aardig, al je vooroordelen over Servië vallen meteen weg. We hebben er intussen ook een lokale partner, een reisbureau dat enorm betrokken is op de regio. Engelssprekende jongeren zetten je graag op weg.

3. Burgenland

Dit oorspronkelijk Hongaarse gebied werd na WOII bij Oostenrijk aangeplakt. Het IJzeren Gordijn is niet meer zichtbaar, maar je voelt het nog wel. In het ‘niemandland’ tussen Oost en West mocht niemand wonen, waardoor het vandaag prachtige natuurgebieden zijn. In deze streek ligt ook de ‘moerbeigrens’. Vanaf hier zal je steeds meer moerbeibomen tegenkomen, het teken dat je de Balkan binnentrekt.